

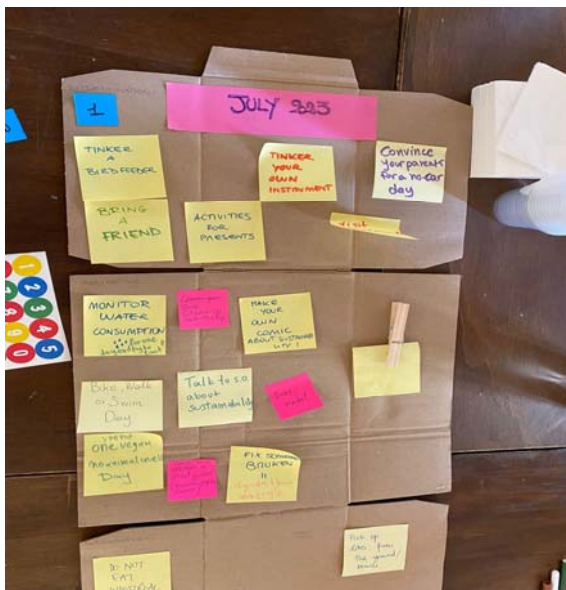

Ημερολόγιο αειφορίας μέσω tinkering

Ημερολόγιο αειφορίας μέσω tinkering

Διάρκεια	90 – 120 λεπτά
Ομάδα στόχος	Μαθητές 8 -12 χρονών
Σύνδεση με το σχολικό πρόγραμμα	Περιβάλλον, Φυσικές Επιστήμες, Τέχνη, Τεχνολογία Μπορεί να διεξαχθεί και αυτόνομα στα εργαστήρια δεξιοτήτων
Ειδικότερα	Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες από 2 ως 4 άτομα. Δίνεται η οδηγία να συλλέξουν και να φέρουν στην τάξη ανακυκλώσιμα υλικά και παλιά αντικείμενα για επανάχρηση.

Ημερολόγια από το εργαστήριο κατά τη διάρκεια της Συνάντησης Εταίρων TINK@school (Μιλάνο, Ιούνιος 2023)

Με δυο λόγια

Σε αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές θα δημιουργήσουν με τη μέθοδο tinkering ένα ημερολόγιο στο οποίο θα εντάξουν τις δικές τους «πράσινες» πρακτικές και συμπεριφορές για τις οποίες θα δεσμευτούν. Επιπλέον μπορούν να εντάξουν «παγκόσμιες μέρες» σχετικές με την αειφόρο ανάπτυξη όπως η μέρα της Γης (22 Απριλίου), η Ημέρα Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου) ή και σημαντικές αντίστοιχες εθνικές ημερομηνίες.

Σύνδεση με την αειφορία

Καταρχάς στη δραστηριότητα αυτή χρησιμοποιούμε υλικά από τον κάδο ανακύκλωσης για να κατασκευαστούν τα ημερολόγια. Η δραστηριότητα μας δίνει την ευκαιρία να συζητήσουμε με τους μαθητές πόσο «πράσινες» είναι οι συμπεριφορές και οι συνήθειες μας, και αν η καθημερινότητα στο σπίτι είναι ίδια με αυτή του σχολείου, σε ό,τι αφορά στις συμπεριφορές αυτές.

Ανάλογα με το ενδιαφέρον των μαθητών, μπορούμε ακόμη να συζητήσουμε για τη «μεροληψία της μιας δράσης για το περιβάλλον» (single action bias) που εμφανίζουμε πολλοί άνθρωποι, δηλαδή την τάση μας να κάνουμε μια μόνο δράση (συνήθως ανακύκλωση) και να θεωρούμε ότι «ξεμπερδέψαμε» με τις

υποχρεώσεις μας απέναντι στον πλανήτη, όπως και την τάση μας να εξιδανικεύουμε τον θετικό αντίκτυπο μιας συνήθειας μας (π.χ. πάω με το ποδήλατο στην δουλειά) αγνοώντας τον αρνητικό αντίκτυπο μιας άλλης συνήθειας (π.χ. πετάω μεγάλη ποσότητα τροφίμων στο σπίτι).

Μέτρα προφύλαξης

Πιθανοί κίνδυνοι	Μέτρα
Αιχμηρά αντικείμενα και εργαλεία (κοπίδια, πινέζες, ψαλίδια, κλπ.)	Επιστούμε την προσοχή κατά τη χρήση. Εξηγούμε τις οδηγίες χρήσης των εργαλείων και τα αποθηκεύουμε όταν δεν χρησιμοποιούνται. Χρησιμοποιούμε επιφάνεια κοπής και έχουμε διαθέσιμο ένα μικρό φαρμακείο.
Κάψιμο από πιστόλι θερμοκόλλας	Το πιστόλι θερμοκόλλας τοποθετείται σε σημείο όπου μπορούμε να έχουμε συνεχή επίβλεψη. Χρησιμοποιείται με προσοχή και αφού έχουμε ήδη δώσει οδηγίες.

Υλικά

Υλικό	Σχόλιο	Ποσότητα
Χαρτόνια, χαρτονένια κουτιά, χαρτιά	Μπορεί να αξιοποιήσετε και αφίσες ή banner από παλιότερες εκδηλώσεις του σχολείου	Αρκετά για όλες τις ομάδες
Υλικά για τον κάδο ανακύκλωσης (συσκευασίες πλαστικές, χάρτινες, κόκ.) καπάκια κλπ.		Αρκετά για όλες τις ομάδες
Φελλοί	Προαιρετικά	Αρκετά για όλες τις ομάδες
Μανταλάκια		Αρκετά
Συνδετήρες	Διαφόρων μεγεθών	Αρκετά
Σχοινιά, νήματα, κορδέλες		Αρκετά
Λαστιχάκια		Αρκετά
Διπλόκαρφα		Αρκετά
Αυτοκόλλητα	Προαιρετικά	
Αφίσες, περιοδικά, φάκελοι, κλπ.	Για πιθανές φωτογραφίες που μπορεί να αξιοποιηθούν	Αρκετά για όλες τις ομάδες

Εργαλεία

Εργαλείο	Σχόλιο	Ποσότητα
Κηρομπογιές ή μαρκαδόροι	Οι μαρκαδόροι χρωματίζουν καλύτερα σε χαρτόνι	Αρκετά για όλες τις ομάδες
Ψαλίδια, κοπίδια		Αρκετά για όλες τις ομάδες
Διακορευτής,		1

Συρραπτικό		1-2
Λαστιχάκια		Αρκετά
Κόλλες, κολλητική ταινία		Αρκετά για όλες τις ομάδες
Πιστόλι θερμοκόλλας	Και μπάρες σιλικόνης	1
Επιφάνεια κοπής		1-2
Μολύβια, γόμες, χάρακες		Αρκετά για όλες τις ομάδες

Προετοιμασία

Διαμορφώνουμε την αίθουσα ώστε να υπάρχει αρκετός χώρος εργασίας για κάθε ομάδα, ώστε τα υλικά να είναι εύκολα προσβάσιμα και τα παιδιά να μπορούν να κινούνται άνετα μεταξύ θρανίων/πάγκων.

Ταξινομούμε τα υλικά / τα ομαδοποιούμε ανά είδος (χαρτιά, σπάγκοι, πλαστικά, κλπ), μέγεθος ή χρώμα.

Τέλος, καλό είναι να δείξουμε (π.χ. φωτογραφίες) από ημερολόγια που έχουν φτιάξει μαθητές.

Η δραστηριότητα βήμα-βήμα

Ξεκινώντας τη δραστηριότητα (15 λεπτά)

Ξεκινάμε με μία συζήτηση σχετικά με την έννοια και τη σημασία της αειφορίας και της περιβαλλοντικής προστασίας. Για παράδειγμα, ρωτάμε:

- «Έχετε σκεφτεί τρόπους με τους οποίους μπορούμε να βοηθήσουμε το περιβάλλον;»
- «Ποιες πράξεις θεωρείτε «πράσινες» (φιλοπεριβαλλοντικές);
- Ποιές από αυτές εφαρμόζετε στο σπίτι; Στο σχολείο; Στη γειτονιά;»

Τα παιδιά σκέφτονται και συζητούν περαιτέρω στις ομάδες τους. Με έναν καταϊγισμό ιδεών αναμένουμε να σκεφτούν ιδέες «περιβαλλοντικής δράσης» όπως: η μείωση των απορριμμάτων στο σπίτι, στο σχολείο, στις διακοπές κ.α., η εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, η δεντροφύτευση, ο καθαρισμός ενός δημόσιου χώρου (πάρκο, παραλία, δάσος, ρέμα κλπ.), η μείωση της σπατάλης των τροφίμων, η πράσινη μετακίνηση, η υπεύθυνη κατανάλωση και επανάχρηση προϊόντων (π.χ. με ανταλλαγές παιχνιδιών, ρούχων, gadgets, κλπ.), οι γιορτές και τα πικνίκ χωρίς πλαστικά μιας χρήσης, η στήριξη επιχειρήσεων με τοπικά και βιολογικά προϊόντα, η ανακύκλωση κοκ.

Δίνουμε την **πρόσκληση-οδηγία**: «Συνθέστε το δικό σας tinkering-ημερολόγιο με ιδέες για 'πράσινες' (αειφορικές) δράσεις είτε για εσάς είτε για κάποιους που θέλετε να παρακινήσετε όπως τους συμμαθητές ή την οικογένειά σας». *

Στις ομάδες τους θα πρέπει να συζητήσουν, σε ποιους απευθύνεται το ημερολόγιο, πόσο θα διαρκεί (π.χ. μια εβδομάδα, ένα μήνα, μια σχολική χρονιά), ποιες πράσινες δράσεις προτείνει, πώς θα το κατασκευάσουν με «άχρηστα υλικά», και πώς οι δράσεις θα είναι διασκεδαστικές!

Ο πράσινος / οικολογικός τρόπος ζωής δεν είναι απαραίτητα καταναγκαστικός και στερητικός, αλλά μπορεί να είναι πολύ δημιουργικός, ευφάνταστος, και διασκεδαστικός. Επιμένουμε σε δράσεις που κάνουν καλό όχι μόνο στο περιβάλλον αλλά και στη διάθεσή μας (π.χ. μια ποδηλατάδα, μια βόλτα με φίλους στο δάσος, ένα υγιεινό γεύμα κλπ.)!

Για περισσότερη έμπνευση και ιδέες μπορούμε να τους δείξουμε κάποια βίντεο/φωτογραφίες από αντίστοιχα ημερολόγια που έχουν φτιάξει μαθητές ή άλλες ομάδες .

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας (60 λεπτά)

Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να βρουν τον δικό τους δημιουργικό τρόπο να αναπαραστήσουν την αειφορία στα ημερολόγια, είτε μέσω των διακοσμητικών στοιχείων, των συμβόλων ή καινοτόμων ιδεών στην κατασκευή (π.χ. με κίνηση, ανοιγόμενα παράθυρα, το στοιχείο της έκπληξης, κ.ά. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας τριγυρίζουμε στο χώρο και τους παρακολουθούμε προσεκτικά. Τονίζουμε ότι δεν υπάρχει «σωστό» και «λάθος», ότι μπορούν να δοκιμάζουν ξανά και ξανά.

Παρακάτω ακολουθούν κάποιες ιδέες για το πως μπορούμε να υποστηρίξουμε τους μαθητές κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας:

- **Κάνουμε ερωτήσεις αντί για απαντήσεις**: «Ποιο/ά μήνυμα/τα θέλετε να περνάει το ημερολόγιο; Τι θα σας βοηθούσε να θυμάστε τις «αειφορικές» συμπεριφορές;
- **Δημιουργούμε μια θετική και δημιουργική ατμόσφαιρα**: «Μου αρέσει αυτό το στοιχείο στη σύνθεσή σας».

- **Βοηθούμε σε περίπτωση αγανάκτησης και αποτυχίας με παραγωγικό τρόπο:** «Γιατί πιστεύεις ότι αυτό δεν λειτουργεί όπως θα ήθελες;» «Δοκίμασε αυτό το υλικό, ίσως δουλέψει».
- **Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να επιδιώξουν το προσωπικό τους στόχο:** «Μην ανησυχείς αν δε λειτουργήσει αυτό που είχες στο μυαλό σου, δοκίμασέ το πάντως».
- **Ενθαρρύνουμε τη συνεργασία:** «Θα μπορούσατε να ρωτήσετε την άλλη ομάδα πώς δούλεψε αυτό για εκείνους; Βλέπετε κάτι που θα θέλατε να δανειστείτε από κάποια άλλη ομάδα;»
- **Υπενθυμίζουμε τον διαθέσιμο χρόνο:** Υπενθυμίζουμε τακτικά το χρόνο στους μαθητές, και ειδικά όταν μένουν 15-20 λεπτά.
- **Υποστηρίζουμε να ξεπεραστούν τα εμπόδια:** Εάν οι μαθητές φαίνεται να έχουν κολλήσει κάπου, π.χ. «Μην ξεχάσεις να εντάξεις στο ημερολόγιο πράσινες δράσεις που κάνεις ήδη!»

Γενικά κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, παίρνουμε φωτογραφίες και σημειώνουμε σκέψεις και φράσεις που χρησιμοποιούν στις ομάδες τους οι μαθητές.

Στο τέλος, καθαρίζουμε και τακτοποιούμε το χώρο όλοι μαζί. Βεβαιωνόμαστε ότι όλα τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά σε μια άλλη δραστηριότητα δεν πετιούνται.

Ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα (15 λεπτά)

Μόλις ολοκληρωθούν τα ημερολόγια, οι ομάδες παρουσιάζουν τις δουλειές τους. Παρακινούμε τα παιδιά να εξηγήσουν το περιβαλλοντικό μήνυμα που θέλουν να προωθήσουν και πώς το ημερολόγιό τους μπορεί να το εμπνεύσει. Κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων, καλό είναι να έχουμε τις παρακάτω ερωτήσεις κατά νου:

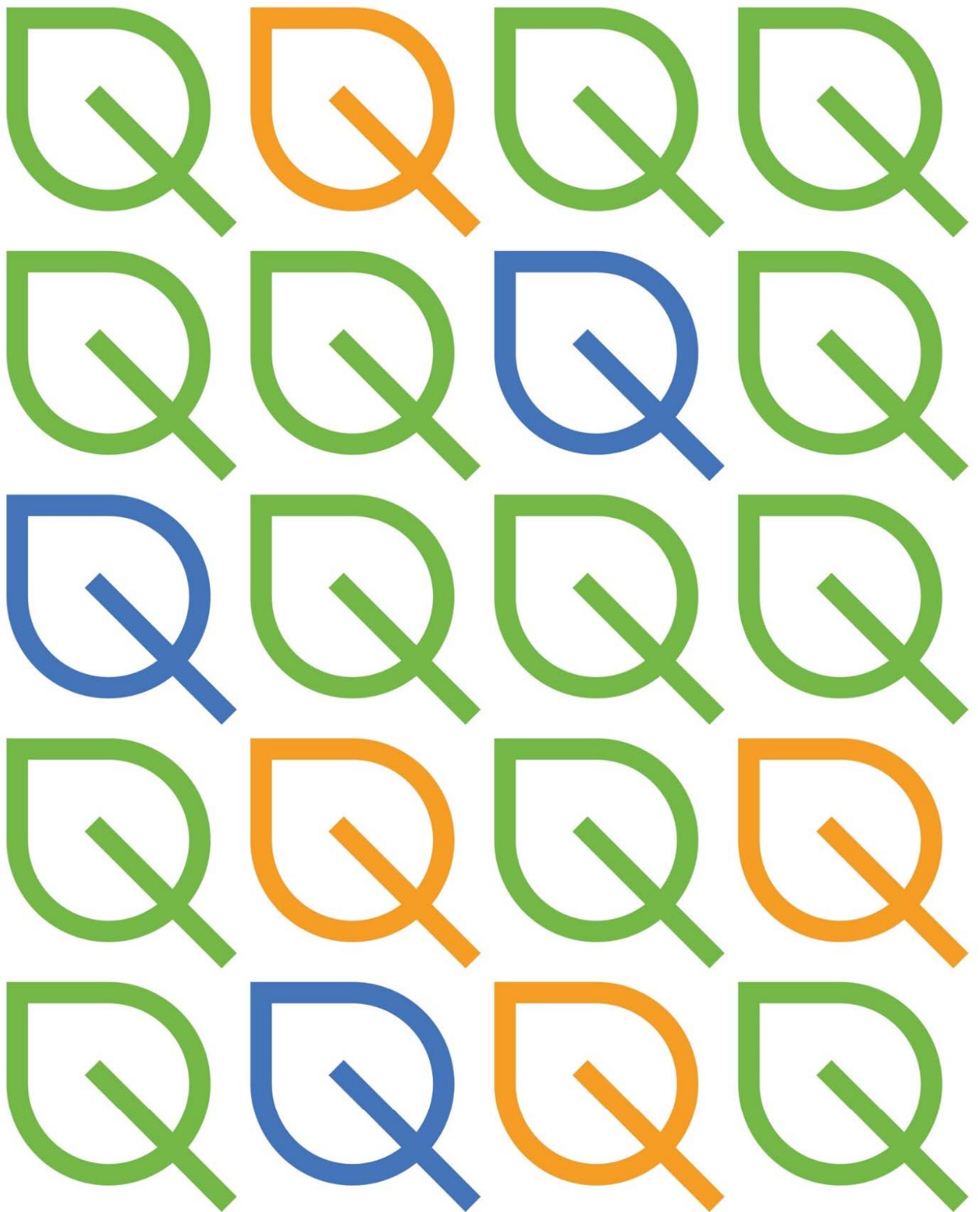
- Πως σας φάνηκε η διαδικασία ;
- Τι σας έκανε να νιώσετε χαρούμενοι/ες στη δραστηριότητα;
- Τί σας δυσκόλεψε και γιατί;

Επιπλέον συμβουλές για τον/την εκπαιδευτικό

Μετά την κατασκευή του ημερολογίου, οι μαθητές υιοθετούν το δικό τους ημερολόγιο ή κάποιας άλλης ομάδας για να καταγράψουν τις πράσινες συμπεριφορές τους. Στο διάστημα αυτό, συζητάμε σχετικά με το ποιες δραστηριότητες υλοποίησαν και σε τί βαθμό, ποιες δεν υλοποίησαν και για ποιο λόγο, κοκ.

Τονίζουμε τις δράσεις που ανέλαβαν και το θετικό αντίκτυπο που είχαν, επισημαίνοντας ότι κάθε μικρή παρέμβαση ή αλλαγή που κάνουμε προς την αειφορία έχει σημασία και οι συνεισφορές όλων μας είναι πολύτιμες. Ενθαρρύνουμε τα παιδιά να θέσουν νέους στόχους και να εξερευνήσουν περαιτέρω πρωτοβουλίες για το περιβάλλον που μπορούν να αναλάβουν στην καθημερινή τους ζωή.

* Εναλλακτικά αντί για ημερολόγιο οι μαθητές μπορεί να κατασκευάσουν ένα άλλο είδος διαγράμματος που να δείχνει πχ. πόσο πλαστικό ανακυκλώνουν, ή έναν πίνακα επιβραβεύσεων για τις πράσινες συνήθειές τους κλπ.

Παράρτημα

Παράρτημα - Παραδείγματα ημερολογίων

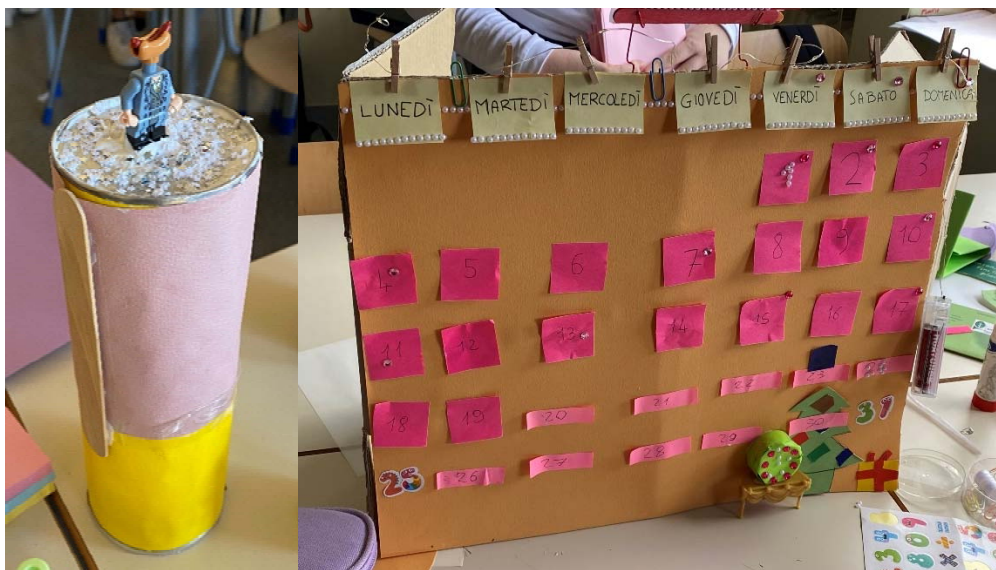
@Amazon

@Freepick

Ημερολόγια από το εργαστήριο στο Δημοτικό Σχολείο «Pablo Neruda» στη Ρώμη

Ημερολόγια από το εργαστήριο στο Σχολείο «Anna Michely» στη Ρώμη

Περισσότερες ιδέες εδώ: <https://pin.it/6bVZY2hio>

Συγγραφή Δραστηριότητας: Alessia Spatafora (Centro di Ricerche e Studi Europei-future business/CRESfb)

© Tink@school 2024

Αυτή η δημοσίευση είναι ένα προϊόν του Tink@school (2022-1-IS01-KA220-SCH-000087083), που χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη του Προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η δημοσίευση αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση που μπορεί να γίνει των πληροφοριών που περιέχονται.

Συντονιστής Έργου

Háskóli Íslands, Iceland

Εταίροι

Bartolomeo associazione culturale, Italy

CRES Centro di Ricerche e Studi Europei - future business, Italy

MIO-ECSDE / MEDIES, Greece

NEMO Science Museum, Netherlands

bartolomeo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

